

POLITSEILEHT

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLINE AEGKIRI

TALLINNA KESK
RAAMATUKOGU

Nr. 31 (241)

5. augustil 1926 a.

VI. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.

Tellimise hind: aastas Mk. 1000.—
poolaastas „ 500.—
veerandaastas „ 250.—

Siseministeeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:

aastas Mk. 800.—
poolaastas „ 400.—
veerandaastas „ 200.—

Üksik number maksab Mk. 25.—

Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Avatud k. 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1
Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 7-24

Kuulutuste hinnad:

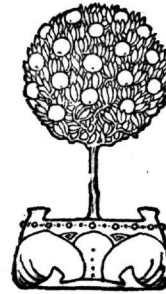
1/1 lehek. Mk. 4000.— || 1/4 lehek. Mk. 1000.—
1/2 „ „ 2000.— || 1/8 „ „ 500.—
1/3 „ „ 1350.— || 1/16 „ „ 250.—

Tunnistuste kaotuste kuulutused Mk. 100.—
Lehe eesküljel 75^oo, tekstis 100^oo kallim.

Adressi muutmine 30 mk.

Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543

Sisu: 1) Uhisriikide uus „National Police Bureau“. 2) M. Morrison, Lendlehtedest. 3) Abinõudest kuritegude jälgimisel. 4) Äraandlik masinakiri. 5) Ametlik osa. 6) Väljamaalt. 7) Kuulutused.

Siseminister H. Laretei.

Ühisriikide uus „National Police Bureau“.

Politsei, eriti kriminaalpolitsei töö ja ülesanded praegusel ajal on hoopis suuremad ja raskemad kui, näiteks, mõnekümne aasta eest. Teadus areneb hiigla kiirusega ning kuritegijad kasutavad ära suure osavuse ja oskusega tehnika uusi leidusi; nii on liikumisvahendite arenemine üheks peapõhjuseks rahvusvahelise kuritegevuse kohutavale suurenemisele meie päevil. Arstiteadust, lahutusteadust ja tehnikat — kõiki rakendavad kuritegijad oma teenistusse seadusvastaste eesmärkide taotlemiseks. Kuritegijad täiendavad sellejuures oma teadmisi vahetpidamata, peavad sammu teaduse arenemisega. Sellest aga järgneb omalt poolt mis suunas peab liikuma politsei arenemine ja eriti meetodid kuritegevuse ja kuritegijate vastu võitlemiseks. Sellele küsimusele ei pööratud kauemat aega erilist tähelepanu, viimase kümne aasta kriminaalsündmused aga näitavad, et politsei peab energiliselt edasi sammuma oma teadmiste täiendamiseks, politsei ei tohi kuritegijatest ja nende teadmistest ja tehnikast maha jääda, vaid peab neist ette jõudma. Nii näeme meie ka, et praegu sellele küsimusele pea kõigis kultuurriikides suurt rõhku pannakse — kuritegijad on spetsialiseerunud, politseil tuleb käia sama teed.

Varemalt oli üks ja sama politseiametnik kohustatud kõiki ülesandeid täitma, mis ühenduses politsei teenistusega, eriti tuleb seda jällegi tähendada kriminaalpolitsei kohta. Praegusel ajal on kõikide suuremate politseiüksuste juures olemas kriminalistika osakonnad, jälgimise osakonnad, daktüloskoopia osakonnad, eriametnikud liikumise reguleerimise jaoks, jõuvankrite asjanduse jaoks, eri naispolitsei jne. ning politseikoolides on peale selle harilikult olemas erigrupid mitmesuguste eri ja raskemate ülesannete täitmiseks.

Üks asjaolu takistas ja takistab osalt veel praegugi kuritegevuse vastu edukalt võitlemist. Kuritegijad kasutavad kõiki moodsaid liikumisvahendeid, millega siis ka seletatav see kõigile kriminaalametnikudele tuntud nähtus, et rahvuslistest kuritegijatest saavad rahvusvahelised kuritegijad: kui kodumaal „töötamine“ on raskeks läinud, sõidetakse võõrale maale ning seadusvastane tegevus kestab edasi. Valepassid, kiirrongid, autod, lennukid

võimaldavad kiiret liikumist ning esialgselt pääsemist jälgiva politsei silmade alt. Politseil aga puudus (ja puudub osalt praegu) võimalus sama kiirelt liikuda: riikide piirid on takistuseks tagaajajale ja päästemärgiks tagaetavale. Ühendusse astumine naaberriigi politseivõimudega aga oli suure ajakaotusega seotud, sest asja tuli ajada diplomaatilisel teel.

Sarnase silmnähtava pahe kõrvaldamiseks asutati kõige pealt ühinguid, millede eesmärgiks oli luua lähemat kontakti naabrite-politseivõimude vahel. Sarnastesse ühingutesse kuulusid naabrilinnade ning provintside politseiasutuste esitajad. Sel moel tekkisid, näiteks, politseiülemate konverentsid Shveitsis ning „National Association of chiefs of Police of the United States and Canada“ (Ühisriikide ja Kanaada politseiülemate rahvusl. ühing). Siia kuuluvad ka ühingud, mis ellu kutsuti rahvusvahelise kriminaalpolitseilise ühingu kohaliste asutustena ja millede eesmärgiks samuti on vastava riigi kriminaalpolitsei asutuste koostöötamine. Sarnaste ühingute hulka kuulub juunikuul 1925. a. Saksamaal Karlsruhe linnas politseitehnilise näituse puhul asutatud Saksamaa kriminaalpolitseilise komisjon (Deutsche kriminalpolizeiliche Kommission) jne. Mida suuremaks kasvab rahvusvaheliste kuritegijate arv (see arv suureneb iga päevaga), seda raskemaks muutub politsei jälgimise töö, sest kõige kallim avalikukstegemise abinõu — aeg — kannatab kõige enam korra all diplomaatilisel teel asju lahendada.

Asja parandamine sündis alles mõne aasta eest, kus võimalikuks sai üksikute riikide politseiasutustega vahenditult koostöötamine kahe suure organisatsiooni abil: New-Yorgi „The International Police Conference“ ja Viini kriminaalpolitseilise komisjoni abil. Euroopa riikidele on tähtis viimane organisatsioon. Selle organideks on Viini rasvusvaheline politseibüroo ning Kopenhaageni jälgimise büroo; viimase eesotsas seisab üle ilma tuntud Kopenhaageni politseipresident Hakon Jörgensen. Viinis asuva büroo ülesandeks on olla keskkohaks väärtmärkide, rahade, vekslite ja tshekkide võltsimise suhtes, samuti koguda materjali üldse rahvusvaheliste kuritegijate isikute kohta, kuna Kopenhaageni büroo tele-

grafi teel edasi annab teateid näpujälgede alusel kuritegijate kohta.

Ameerika Ühisriikides osutus võitlus kuritegevuse vastu mõnes osariigis ning suuremates linnades viimase kahekümne aasta jooksul eriti raskena. Asi seisab selles, et üksikud kohalikud politseiasutused küll oma ametnikkude teadmisi täiendada püüdsid, omale kõiksuguseid kallihinnalisi ja moodsaid abinõusid soetasid kuritegijate vastu võitlemiseks, kuid sellejuures ei seisnud sugugi omavahel ühenduses. Nii siis võis juhtuda, et vargad ühes Ühisriikide osariigis suuremaid vargusi panid toime ning naabruses olevas osariigis varastatud kaupu realiseerisid, sarnasel teel ei müüdnud üksi kuld-, ehte- ja muid väiksemaid asju, vaid ka automobiile jne. Tekkisid suured varaste ja röövlite salgad, nagu Ühisriikide kriminaalalaloos kuulsaks saanud Arnsteini organisatsioon, mille tegevus ulatas üle mitme osariigi, kusjuures New-York ja Washington said iseäranis kannatada. Ühenduses suure välismaalaste sisserändamisega pandi tähele, et kuritegevus teatud osariikides ning linnades ennekuulmatul kombel tõuseb, mispärast asuti teede otsimisele väljapääsuks rängast olukorrast.

Kõige selle tagajärjeks oli, nagu tähendab riiginõunik Jung oma referaadis: „Internationale öffentliche Sicherheit's“, n. n. „National Chief's Police Union“ loomine 1893 a., mille esimeheks sai Omaha linna politseiülem W. S. Seavey. Järgmisel aastal laiendati selle asutuse ülesandeid ja siis tekkis juba mainitud „National Association of chiefs of Police of the United States and Canada“, mille presidendiks ja vaimliseks juhiks oli major Richard Sylvester, kes ka praegu veel seisab aupresidendina asutuse eesotsas, mis aastate jooksul arenes „International Association of Chiefs of Police'iks“. Selle organisatsiooni liigete hulka kuuluvad tänapäev kõik politsei juhtivad jõud nii hästi Ühisriikides kui ka Kanaadas.

Mis aga siiski veel puudus — see oli keskkoh, kuhu oleks koondatud kõik tarvilised teated kuritegijate ja kuritegevuse kohta, puudus, mis end eriti raskelt tunda andis liikumisinõude arenemisega viimasel ajal. Sellest tingituna võis siis ka juhtuda, et eriti 1916/17. aastatel ning esimestel aastatel peale maailmasõja lõpu kuritegevus kohutavalt kasvas üksikutes osariikides ning linnades. Juba 1909. a.

peale seadis „Association“ nõudmise üles, et asutataks jälgimise keskkoh Ühisriikides. Eriti toetas seda nõudmist New-Yorgi linna politseipresident Richard E. Enright vaatamata sellele, et New-Yorgi linna politsei kuulub oma organisatsiooni tõttu kõige paremini korraldatud politseiasutuste hulka maailmas. Enrighti ettepanekul tuleks asutada rahvusline politseibüroo, mis oleks jälgimise keskkohaks Ühisriikides. Asukohaks võiks valida kas New-York, kus elab kõige rohkem inimesi, või Chicago, mis on soodne oma geograafilise asukoha tõttu, või Washington, kus asub valitsus. Tema arvamusel väheneks sarnase keskkoha loomisega kuritegevus Ühisriikides kindlasti lähema viie aasta jooksul ning arvatavasti 50% võrra. Ühenduses sellega nõudis Enright ka kriminaloogilise instituudi asutamist, mis oleks umbes Viini eeskujul sisse seatud.

1924. aastal võetigi Ühisriikide parlamendi poolt vastu seadus, mis kujunes aluseks tähendatud organisatsiooni loomisel. Seaduse alusel asutati Washingtonis eriline jälgimisamet (n. nim. Division of Identification), mis ühendati uurimisinstituudiga (n. nim. Bureau of Investigation), kusjuures aga jälgimisamet iseseisva üksusena erialalistes küsimustes moodustati. Tähendatud ameti loomisega oligi nurgakivi pandud „National Police Bureau“ asutamisele. Veidi hiljem asutati siis ka kaua oodatud ja nõutud rahvusline politseibüroo, mille direktoriks on praegu J. Edgar Hoover, ja mis asub Washingtonis, Hurley-Wright suures hoones, Pennsylvania Avenue 1800.

Jälgimise keskkoha juhatajale allub abina ametnik, kes peab vanem kriminaalametnik olema ning praktilist kriminaalpolitseiniku teenistust hästi tundma; abi lähemateks kaastööliseks on kaks asjatundjat, s. o. hea teoreetilise ettevalmistusega isikud, kes tehnilisi küsimusi peavad aitama lahendada. Praegustest asjatundjatest seisis üks varemalt kauemat aega teenistuses riiklises parandusmajas Kansasis ning teine ülalnimetatud „Association“ teenistuses. Muu koosseis on kokkuvõetult järgmine: 44 ametnikku, kellede ülesandeks on näpujälgede, päevapiltide, mõõtude, kuritegijate eluloo, lähemate tundemärkide jne. klassifitseerimine, uurimine jne., ja 23 registraatori, kirjutajat, stenografi ja teenijat. Ametnikkudelt, keda võetakse büroo teenistusse, erilist

eelharidust ega muud sarnast staashi ei nõuta, küll aga peavad nemad olema hea vilumusega, vanemad ja osavad kriminaalametnikud. Nende teenistusse määramisel ei etenda büroo juhataja suuremat osa, tema paneb ainult ette teatavaid kandidaate, kes peavad vastuvõtmiseks büroo teenistusse veel sooritama erialalise katse; neid kandidaate, keda vastuvõetavaks tunnustatakse, kinnitab ametisse kõrgem instants: Ühisriikide tsiviilteenistuse komisjon, n. nim. Civil Service Commission.

Uue asutuse peaülesanne seisab praegu näpujälgede kogumises ja klassifitseerimises, kusjuures asutust huvitavad näpujäljed mitte üksi Ühisriikide, vaid kogu Ameerika suhtes. Asutus on organiseeritud vastava Itaalia jälgimiskeskkooha eeskujul, mis asub Roomas, Itaalia politseikooli juures ja mille juhatajaks on tuntud kriminalist professor Ottolenghi. Aja jooksul suurendatakse muidugi ka büroo ülesandeid.

Uue näpujälgede kogu algkoguks oli „International Association of Chiefs of Police“ näpujälgede kogu ning riiklise parandusmaja näpujälgede kogu Leavenworthi linnas Kansases. Praegu on kõik rahukohtunikud ning politseivõimud üle Ühisriikide kohustatud nende poolt võetud näpujälgede teisendi saatma Washingtoni büroosse, samuti tulevad sinna saata kõik käepärast olevad andmed kuritegijate isikute kohta, sest ühes näpujälgedega kogutakse büroo poolt kõik andmed kuritegijate elukäigu, kommete, kalduvuste jne. kohta, et võimalikult täielikku pilti saada nende isikute kohta. Senini on kogutud ümmarguselt 900.000 kuritegijate näpujälge, kusjuures jäljed ei kuulu üksi kuritegijatele, kellede tegevuspõlks on Ühisriigid, vaid üldse Ameerikas kinnipeetud ja registreeritud kuritegijatele. Keskmiselt tuleb iga päev büroosse 500 näpujälje ümber — õige suur arv, mis mitte üksi ei näita palju tööd tuleb „National Police Bureau“ ametnikkudel ära teha, vaid head pilti annab kuritegevuse suurusel ning kuritegijate kohutavalt suurest arvust sealpool Atlandi ookeani. Büroo kartoteegis leidub praegu ümmarguselt 1.250.000 kaarti ja 23.000 „juhatajat“ (guides), milliste abil suur kogu jaotatud allkogudesse. Ei ole huvituseta ära märkida, et kogus leidub ühe kuritegija kaart, millele on tehtud 144 märkust selle kuritegija isiku kohta.

Peale hariliku kartoteegi, nagu neid praegu peetakse kõigis suuremates politseiüksustes, on „National Police Bureau“ sisse seatud veel erilisi kaartide kogusid, nii peetakse, näiteks, kartoteek kadumaläänud (s. o. varastatud) autode kohta, samuti kartoteek, kus registreeritud suuremad kuriteod varanduse ja isiku suhtes, 3-dasse kartoteeki kogutakse andmeid tähtsamate sisepoliitiliste sündmuste kohta (tapmised ja tapmiskatsed poliitilise eesmärgiga, tuntud seadusvastased organisatsioonid jne.).

„National Police Bureau“ ülesandeks ei ole aga üksi teadete, eestkätt näpujälgedega kogumine kuritegijate suhtes, vaid ka näpunäidete andmine politseiasutustele, kuidas teateid koguda, missugused teated võivad ühe või teise kuriteo toimepanemisel tähtsad olla kuriteo avalikuks tegemiseks, kuidas toimida asitõendustega, mis kuriteopaigal leitud jne. jne. Vaatamata lühikeseajalisele tegevusele, büroo on suutnud juba välja saata politseiasutustele ja üksikutele politseijuhtidele tuhandeid märgukirju, eeskirju, õpperaamatuid jne., mis kõik käsivad jälgimist ja jälgimismeetodeid teaduslikult seisukohalt vastavalt meie aja tehnikale ja abinõudele.

Büroo on omale ülesandeks võtnud alata oma tegevust laiendada ning kartoteekide arvu suurendada. Kõige pealt katsetatakse asuda järgmiste küsimuste ja alade käsitamisele: liikumisreguleerimine (seatakse sisse kartoteek selle kohta, kuidas on liikumisreguleerimine korraldatud üksikutes linnades ja osariikides), haigemajad, varjupaigad, vangimajad, parandusmajad ja töömajad (peetakse nimekiri kõigi Ühisriikide piirides olevate sarnaste asutuste kohta), politseiteenistus. Viimase ala valgustamiseks ja käsitamiseks kogutakse juba praegu kõikide politseinikkude poolt maksmapandud korraldusi, eeskirju jne. politseiteenistuse kohta, samuti ka andmeid politseiüksuste organisatsiooni, koosseisude ja tegevuse kohta, politseiasutuste tegevuse aasta aruandeid ja kõiksuguseid teisi aruandeid.

„National Police Bureau“ kavatses lähemas tulevikus ka juba teiste tähtsamate politseiasutustega ühendusse astuda, kui sisemine korraldamise töö lõpule jõudmas; eestkätt tahetakse astuda lähemasse kontakti Londoni Scotland Yard'iga ja siis ka teiste rahvusvahelise kriminaalpolitseilise komisjoni kohalikkude asutus-

tega. Sarnase ühendusse astumise eesmärk on esimeses järjekorras teadete vahetamine kuritegijate ja toimepandud kuritegude üle, siis aga mõistagi ka veel vastastikune abiandmine kuritegijate jälgimisel.

1925. aastal Karlsruhe linnas Saksa maal ärapeetud politseitehnilisel näitusel esines ka juba „National Police Bureau“ väljapanekutega ja tegevusülevaatega ning aruandega. Arvatavasti võtab tähendatud organisatsioon ka eelolevast Berliini suurest politseinäitusest osa, mis

seda tähtsam, et „National Police Bureau“ on suutnud lühikese tegevusaja jooksul suurt tähtsust omandada, ja et büroo praegusel ajal on kõige tähtsam kriminaalasutus Ameerikas üldse, kel tuleb tegutseda teiste abinõudega ja suurejoonelisemalt kui Euroopa kriminaalpolitsei asutustel, sest olukord on Ameerikas teine, soodsam kuritegude toimepanemiseks kui Euroopas ning kuritegijate ja toimepandud kuritegude arv ja kuritegude toimepanemise viis hoopis teine kui Euroopas.

Lendlehtedest.

M. Morrison.

Selle sõna all mõistame meie harilikult neid lendlehti, milliseid riigivastased levitavad salajasel viisil kihutustöö otstarbeks. Riigivastased ollused on ammugi taipanud, et trükisõnal on suurem mõju kui kõnedel miitingutel ja koosolekutel. Paberile pandud trükisõna on kestvam ja ei kao tuulde, nagu lihtkõne. Peale selle on pöranda all levitatud trükisõnal ka see salapärase ilme, mis igal salajasel ja varjul hoitava ajal. Lendlehtedele on tõsist tähelepanu pööranud alles Uus Nuhtlusseadus, kuna vanem karistusseadus neist eriti ei kõnele.

Allpool toome teateid lendlehtede levitamise üle Eestis niipalju, kui need avalikuks on tulnud välisel vaatlemisel, kõrvale jättes nende sisulise harutamise, mis viiks meid liig laialisele alale.

Vaadates tagasi lendlehtede levitamist meie iseseisvuse kestel, võib kindlasti ütelda, et nende levitamisel on olnud välised mõjud suuresti tegevuses. See selgub juba sellest, et meil Vabadussõja aastal, kui kodumaa oli naabritest väeliinide läbi eraldatud, üldse lendlehti ei levitatud. Teada on ainult üks juhtumine tähendatud aasta suvel, raudteelaste streigi puhul, kus hektografeeritud lendlehti leiti raudtee Tallinna tehaste plangu küljes.

Rahutegemisel Venemaaga selgus, et meie kommunistidel enam midagi ei ole loota. 1920. aastal ilmuvad esimesed lendlehed, mis algavad kihutustööd Eesti demokraatlise riigikorra vastu. 2. augustil ilmub esimene trükitud lendleht üldpoliitilise kihutussisuga. Et sellel mingit tagajärge ei ole näha, siis las-

takse esimese riigikogu valimiste ajaks temale teine järgneda. Et ka see tagajärg ei anna ja vaunmised liig vähe kommuniste riigikokku viivad, siis järgneb 10. detsember eelmistele lendlehtedele liitmööndus, kus tegelikult kutsutakse üles Vabariigi aastapäevaks üldstreigile, et sellega oma viha ja põlgtust uuele riigikorrale üles näidata.

Kommunistide püüded võtavad hoogu ja 1921. aastal näeme otse nende lendlehtede uputust. See on ka arusaadav. Nende juhid on kohal, elavad Tallinnas pöranda all ja teevad ägedat kihutustööd. Lendlehtede levitamine jõuab oma haripunktile, kust edaspidine tõus üksi 1924. aastal üle ulatab. 1921. aastal ilmub kõigepealt „Kommunist“ korrallikult, isegi numbrite all. Tähendatud aastal ulatab „Kommunisti“ numbrite arv kuni 26. „Kommunist“ on trükitud kollasel paberil ja eesti töö, olgugi võõra rahaga, sest tuntud oli hiljem Sauel avalikukstehtud trükikoda, mille likvideerimisel järgnes ka lendlehtede levitamise vaheaeg. Tähendatud aastal ilmusid peale „Kommunisti“ veel hulk kaaslendlehti, nimelt esimeseks maiks, ühe tähtsama kommunisti hukkamise puhul 16. sept. ja erilised niinimetatud kommunistlised lendlehed nr. 23 kuni 29. Peale nende ilmub veel üks üleskutse kodanlise „hirmuvalitsuse“ vastu ja üks lendleht selleaegse pörandapealse kommunistilise lehe „Rõhutute hääl“ sulgemise vastu.

1922. aastal näeme lendlehtede ilmumisel langemist. „Kommunist“ ilmub paar korda ja peale selle üleskutse I-se mai pühitsemiseks. See on kõik. Selle

vastu aga tuleb ilmsiks uus nähtus. Nimelt hakatakse laiali laotama mõistlikumate ja tagasihoidlikumate tööliste poolt samal salajasel viisil uut üleskutset kommunistlike vägivalla vastu tööliste keskel. Need üleskutsed kutsuvad töölisi kommunistidele selga pöörama ja oma olukorda parandama legaalsel teel, ametühisuste kaudu. Need lendlehed levitatakse peajaslikult vabrikutes ja tehastes, kus harilikult kommunistide peakantsid; salajane laialilaotamine on selletatav sellega, et tagasihoidlikud töölisel ei pidanud võimalikuks teist teed laialilaotamiseks.

1923. aastal „Kommunist“ enam ei ilmu, vaid ilmuvad üksi hektografeeritud üleskutsed 24. oktoobril, 8. novembril ja 8. detsembril.

Uut meeleolu tõusu lendlehtede levitamisel näeme 1924. aastal. Laotatakse laiali suuremal määral uuesti ilmuma hakanud „Kommunisti“ ja iseäranis suurel määral „Punane sõdur ja madrus“. Viimane on küll kahtlemata üks neist salajastest väljaannetest, mis oma arvurohkuse poolest kõik senised lendlehed üle ulatab. See oli käe väljasirutamine sõjajõudude poole, kes oleks kriitilisel silmapilgul aidanud otsustada, kuid sellel polnud mingit tagajärge. Sama aasta 17. veebruaril ilmub üleskutse Vabariigi aastapäeva meeleolu rikkumiseks ja segamiseks, 10. märtsil ilmub üleskutse sotsiaaldemokraate välja ajama igalt

poolt, 20. märtsil ja 4. mail erilised üleskutsed sõjaväele.

Õige ägedaks muutub lendlehtede levitamine tuntud 149 protsessi puhul ja selle kestvusel. Lendlehtedega tahetakse vabrikud ja tehased otsekui üle ujutada. 30. septembril ilmub 10 käsku sõduritele ja mereväelastele, keda kutsutakse üles vastuhakkamisele.

Nüüd ilmub ka tuntud kommunistide juhi poolt avalik kiri kõigile, kus esimest korda öeldakse, mida kommunistid peale hakkavad, kui neil peaks õnnestuma võimu oma kätte võtta. Kuna siamaani kõigis lendlehtedes midagi muud ei olnud, kui jäme sõim, teotus, mõnitamine, ja tooretele instinktidele voli andmine, näeme siin esimest korda positiivseid mõtteid, olgugi, et see sünnib tööolude pahrupidi pööramisel.

Lendlehtede levitamise kulminatsioonipunkt on kahtlemata suurprotsessi ajajärk. Nii ilmub 10. ja 12. novembril üleskutse valitsuse kukutamiseks. Protsessi lõppemisega kaovad lendlehed ja 1925. aastal ei ilmu ühte ainustki. Näib, et asi on iganema hakanud ja vananeb, sest kõik püüded sellel alal on lõppenud ilma tagajärjeta ja ei ole suutnud midagi anda. Selle vastu on aga ässituste töövili nii kohutav ja kurb, et see üksi avaldab eemaletõukavat mõju.

Käesoleval aastal ilmus ainult nõrgasuline esimese mai üleskutse.

Abinõudest kuritegude jälgimisel.

Ühes „E. Politseilehes“ kirjutas Hans Vaev altkäemaksudest ja leidis, et see on inimese petmine.

Minul oli juhtumine, kus jälgisin üht aktsiisi seaduse rikkumist: loata viinapõletamist ja patendita viinaga kauplemist. Selle kõige juures sain hingeliselt nii süüaluse peale mõjuda, et see viis tema ülestunnistamisele, olgugi, et tema süü asitõendustega ei olnud päris selge. Tema oli tuntud ümbruskonnas salakõrtsmikuna juba mitu aastat, kuid objektiivseid andmeid tunnistajate näol oli raske leida. Nii siis oli tema oma süü tunnistanud üles, isegi asitõendusi juure lisanud, mis sobisid asjaoludega. Hiljem tuli tema aga minu juure oma ülestunnistuse kahetsuse sunnil ja pakkus asja sumbutamiseks altkäemaksu. Võtsin selle vastu ja andsin

ülemusele edasi, vastavat märkust juurdlusse tehes. Hiljem salgas tema kohtus oma süüd. Kuid kohtunikud leidsid ikka muud, ja, ma pean ütleva, et üheks süütõenduseks oli tingimata tema poolt minule makstud altkäemaks. Altkäemaksu maksmise juures andis tema veel üles oma kaaslased, olles kindel, et see tema süüd pehmendab või koguni kaotab.

Teisest küljest läheb altkäemaks riigi tuludeks ja et paljud kuritegijad oma varandust hiljem varjavad ja nii kui nii palju kulu riigile sünnitavad, siis on altkäemaksu vastuvõtmine selles mõttes kasulik.

Mõnede kuritegude puhul, näit., tolliseadustiku järele, kvalifitseeritakse kuritegusid altkäemaksu maksmise korral ja siin peaks juba ametnik seaduse põhjal

pakutud altkäemaksu vastu võtma, et hiljem fakti kohtus tõestada. Teisest küljest võib see kuritegija, nagu harilikult, kohtuotsuse täitmise ajal olla maksu jõuetu ja seega jääks siiski tuluks vastu võetud altkäemaks.

Olgugi, et kuritegija võib seda petmiseks lugeda, kuid siin peab arvesse võtma, et tema on ühiskonda rängemalt

petnud ning seadus ei keela altkäemaksu vastuvõtmast, kui see kohe edasi antakse.

Mis puutub altkäemaksu võtmistesse väiksemate süütegude puhul, nagu elanike registreerimata jätmisel, sundmääruste rikkumisel jne., kus ei ole tarvis mingit jälgimist, siis ei tohiks seda küll lubada ning siin võib ametnik end küll naeruväärseks teha. Konstaabel A.

Äraandlik masinakiri.

Meie ajal mängib grafologia suurt osa. Ühelt poolt püütakse inimese käekirja naal tema iseloomu kindlaks teha, teiselt poolt omab käekiri suure tähtsuse kuritegude selgitamisel ja avalikukstegemisel. Küsimus, kas võib tõesti inimese käekirja alusel tema omaduste üle otsustada, on praegu veel täiesti lahtine; mõned teadlased asuvad jaataval seisukohal, kuna paljud vastuoksa täitsa eitavalt asja peale vaatavad ning arvamiselt on, et inimese käekirja ja tema iseloomu vahel sidet ei ole, või kui sarnane sidegi olemas on, seda täpsalt fikseerida ei saa, teiste sõnadega pole võimalik kindlaid seadusi ära näidata, norme tunnustada, mis küsimust lahendaksid. Selles mõttes meid ka grafologia praegu ei huvita. Politseiametnikule aga on käekiri tähtis sellepärast, et tema abil on võimalik nii mõnigi kord süütegu selgitada. Käekirja tähtsust kriminaalpolitseile ja uurijatele võimudele praegu enam keegi ei eita. Kohtuekspertide abil selgitatakse tihti kohtuaua ees kuritegude küsimusi käekirja alusel ja abil. Käekirjade võrdlemisega võib, näiteks, kirjasaatjat avalikuks teha, kes anonüüm kirja saatnud, kellel julgus puudub oma nime kirja alla panna ehk kes anonüüm kirja kirjutab puht kuritegevuse otstarbel; nii mitmedki väljapressijad on tänu käekirjade võrdlemisele trellide taha sattunud. Allkirjade võltsimised kuuluvad samuti kuritegude liiki, milliste selgitamine võimalik ainult käekirja asjatundjate abil.

Asjast eemalseisjal võiks nüüd paista, et kirjutusmasinate tarvitusele võtmisega see hea asitõendus, mida enesest moodustas käekiri, täitsa ära langeb, et järgi jäävad ainult allkirjade võltsimise juhtumised, kuna kõik teised ära langevad ja üks tähtis kuriteo avalikukstegemise abinõu seega kadunud. Kuid tegelikult pole asi just nii. Tõsi on, et käekirjade uurimine

palju materjali võis anda kuriteo juurdlemisel ja selgitamisel, kuid ka kirjutusmasin ja masinakiri võivad tähtsat osa etendada süüdlase paljastamisel. Ei tohi unustada, et masinakirja abil saab otsekohe kindlaks teha, mis süsteemi masinat tarvitati kirjutamisel, missuguses seisukorras see masinalint, mis värvi linti tarvitati kirjutamisel. Kriminaalajaloost on juhtumised teada, kus korda läks kuriteo toimepanijat ainult selle tõttu kindlaks teha, et kätte saadi masinal kirjutatud kiri, millest näha oli, et masin ise täitsa korras pole: mõni täht tuli löömisel halvasti välja, sattus rea alla või ülalpool rida jne. Ja kui kriminaalpolitsei, kellel teatavad kahtlused olid kuritegija kohta, kelle osavõtmise suhtes aga kuriteost igasugused muud tõendused puudusid peale masinal kirjutatud kirja, kahtluse all oleva korteris läbiotsimise toime pani, leiti mitte päris korras olev kirjutusmasin. Ka niisugusel juhtumisel peab politseiametnik n. ütelda suu ja silmad lahti hoidma, sest masinakiri võib rääkida ja räägibki iseenesest rohkem, kui harilik kodanik aimata võib ning kuritegija eeldada teab.

Kuid tähtsad pole ainult sarnased väli- sed masinakirja tundemärgid. Masinakiri võib nii mõndagi kõneleda ka kirjutaja isiku kohta, mis, võib olla, arusaadav ja huvitav esimeses järjekorras just mitte kriminaalpolitsei ametnikule, vaid arstile ja hingeteadlasele, kes aga võib omalt poolt anda tähtsaid ja tarvilikku seletusi ning andmeid uurijatele võimudele. Sellest kõneleb pikemalt Dr. Leo Haber omas raamatus „Psychologie der Maschinenschrift“ (masinakirja psühholoogia). Dr. Haber peatub pikemalt oma praktika alusel kahe vea juures, mis võrdlemisi tihti ette tulevad masinakirjas ja mis eriliselt iseloomustavaks on kirjutajale. Esimene viga seisab selles, et tähtede järjekorras kirjutamisel vigu tehakse ja teine, et

mõne tähe asemel järjekindlalt kogemata mingi teine täht kirjutatakse.

Mis puutub esimesse veasse, see on tähtede järjekorrasse, siis võidakse kas kaks ehk rohkem tähti järjekorras ära segada — muu saes võime meie seda nähtust tähele panna ka kirjatükkides, mis on käega kirjutatud, kusjuures kirjutaja ise muidugi tähele ei pane, et tema valesti kirjutab, ja kui tema tähelpanu sellele pööratakse, siis aru ei saa, mispärast tema juures just ühed ja samad vead alatasa korduvad. Harilikult tehakse niisuguseid vigu sõnade keskel. Neil vigadel ei ole muidugi mingisugust tähtsust ei arstidele ega kriminaalametnikkudele, kui nemad ainult üks kord ette tulevad, mis neid just tähtsaks ja iseloomustavaks teeb, see on nende kordumine. Selle nähtuse põhjuseks, mis, nagu tähendatud, võib tähele panna nii hästi käe- kui masinakirjas, on, nagu praeguse aja arsti- ja hingeteadlased arvavad, peajude mittekorralik töötamine ehk isegi peajude haiglane seisukord.

Kirjeldatud vead kirjas (nii käe- kui ka masinakirjas) võivad nimelt enne veel, kui vastava isiku juures võib tähele panna vaimuhaiguse tundemärke, juba tõendusks olla sellele, et inimene enam päris normaalne ei ole. Mitmed kuulsad vaimuhaigete arstid tõendavad, et nemad haigete käekirja järele otsustades juba varakult (enne täielikku haigeksjäämist) otsusele jõudsid, et vastav isik varem või hiljem vaimuhaigeks jääb, kusjuures aga võimalik polnud selgusele jõuda, mis põhjusel haigus tekkinud, millest tema tingitud ja järjekindlalt kuidas tema vastu aegsasti võidelda.

Kõne all on niisuguste nähtuste juures esimeses järjekorras kirjutamise vead, mis selles seisavad, et tähtede järjekord sõnas ära segatakse. Sarnased isikud kirjutavad, näiteks, järjekindlalt olgu see masinal või käega „palgatud“ asemel „paglatud“, „algebra“ asemel „aglebra“ jne., iseloomustav on selle juures, et harilikult ikka ühed ja samad tähed teise teiega ära vahetatakse, käesoleval juhtumisel tähed „l“ ja „g“. See vigade liik võib ka komplitseeritum olla, näiteks, kirjutatakse „suguvennad“ asemel „sunugennad“, „sunniviisil“ asemel „sinnusiivil“ jne. Tihtipeale jätab kirjutaja ka veel mõne tähe vahele. Mis puutub teise liiki vigadesse, millistest kõneleb Dr. Leo Haber, siis seisavad vead selles, et järjekindlalt ühe sõna asemel teine kirjutatakse; mõistagi, et masinal kirjutamisel õige tihti juhtub mehaaniline viga, s. o. kirjutaja lööb kogemata ühe tähe asemel teise, kuid kui sarnane eksitus tihti kordub samade tähtede juures, siis iseloomustab seda kirjutajat täielikult. Tuleb aga küll tähendada, et teise liiki kuuluvad vead nii tähtsad ei ole ja olla ei saa, et eelpool mainitud nii hästi kriminalistile kui ka arstile, sest mõnikord osutub võimatuks vahet teha lihtsa löögivea ja järjekindla, peajude mitte normaalolukorrast tingitud vea vahel.

Peale nimetatud vigade juhtub veel teisi, seda küsimust pole õieti veel keegi peale nimetatud Dr. Leo Haberi vaevaks võtnud lähemalt uurida, huvitav aga on see küsimus kindlasti ja suure tähtsusega kriminaalpolitseile tema jälgivas töös.

Ametlik osa.

Käskkirja siseministeriumile

24. juulist s. a. nr. 59.

Riigikogu poolt 23. juulil s. a. siseministriks valitud, olen 24. juulil s. a. endiselt siseministri k. t. kindralstaabi kindral-major J. Soots'ilt siseministeriumi juhtimise vastu võtnud ja ühes sellega oma ametkohuste täitmisele asunud.

Siseminister: H. L a r e t e i.

Käskkirjaga 30. juulist s. a. nr. 61 siseministeriumile

on Lääne-Saare kriminaal-abikomissariaadi assistent Ernst M e l k e r t vabastatud ametist omal palvel, arvates 1. augustist s. a.

Lääne-Saare kriminaal-abikomissariaadi agent August L o o d e on määratud assistendiks sealsamas, arvates 1. augustist s. a.

Tallinna-Harju prefektuuri kordnik, õigusteadlane Helmut J ä r v on määratud kandidaadiks administratiiv-ala kohtadele, arvates 20. juulist s. a. palgaga koosseisu järele. Tema on komandeeritud ajutiselt politseidirektori käsutusse.

Käskkirjaga 31. juulist s. a. nr. 62 siseministeriumile

on mootor-vahilaev nr. 4 arvatud navigatsioon 23. juulist s. a.

**Politseidirektori käsukirjaga 27. juulist s. a.
nr. 33**

on politsei osakonna väljamaalaste toimkonna asjaajajaks määratud Tallinna-Harju prefektuuri kordnik Nikolai Ebraus, arvates 23. juulist s. a.

Võru-Petseri prefektuuri konstaabli

kohustetäitja Petseris Artur Raika on vabastatud ametist omal palvel, arvates 15. juulist s. a.

Võru-Petseri prefektuuri konstaabli kohustetäitja Petseris Alfred Kõll on vabastatud ametist omal palvel, arvates 15. juulist s. a.

Väljamaalt.

Mees, kes vägise kipub vangimajja.

Harilikult ei pöördu kuritegija, kes katseb kuriteo toime panna, enne kuriteo kordasaatmist politsei poole. Kuid hiljuti juhtus Berliinis ka niisugune lugu ning Berliini politseipresiidium, kus juba nii mõndagi nähtud, kuulnud ja läbi elatud, sai ühe iseäraliku juhtumise võrra rikkamaks. Politseipresiidiumi ilmus umbes nädala aja eest keegi hästi riietatud, intelligentse väljanägemisega noormees, kes varustatud oli püssi täägiga ning tingimata soovis politseipresidendi jutule. Kui mehelt päriti, mis temal siis õieti südame peal on, vastas see, et tema tahab tingimata kedagi surmata, ta ei ütelnud küll keda, vaid seletas, et temal on lihtsalt tahtmine ühte inimest tappa, tema tahtvat nii pea kui võimalik seda soovi täide viia, seletas, et tema ilma selleta enam ei suutvat edasi elada, siunas ja sõimas kõvasti. Kui noormees rahulikumaks muutus, küsiti temalt, mispärast tema siis õieti tahab mõrtsukaks hakata. Mees vastas, et tahab sattuda vangimajja ehk äärmisel juhtumisel hullumajja. Otsustades kõne järele, näis ametnikkudele, et mees muidu päris normaalne on, kuid et mees oma nime ei nimetanud ja karta võis, et tema tõesti midagi seadusvastast korda saadab, otsustati mehe isik kindlaks teha, teda arstlisele järelvaatusele anda ja asja lähemalt uurida. Ka praegu ei tea politsei siiski veel, kes on omapärane noormees. Temalt saadi ainult nii palju teada, et tema kunstkäsitöökooli õpilane on, et ta Baierist pärit on ning ta kahe nädala eest enne vahejuhtumist politseipresiidiumis on Patenkirchenist Berliini tulnud. Berliinis aga clevat tema oma nime ning aadressi unustanud. Politsei katsus tundmatu isiku kindlaks teha, kuid see ei läinud esialgu korda. Pandi kohaline läbiotsimine toime, see tagajärgi ei annud. Noore mehe taskust leiti küll taskuraa-

mat, kuid sealt olid kõik lehed rebitud välja, mis oleksid lubanud omaniku nime kindlaks teha. Ihupesust ning taskurätikust olid monogrammide osad lõigatud välja, nii et politseil mingit näpunäidet pole, kes tundmatu võiks olla. Kuulates järele Patenkirchenist, selgus, et noore mehe andmed õiged pole. Mees asetati esialgu tõesti tema soovi kohaselt vangimajja, võib olla aga, et teda tuleb lõpuks siiski hullumajja mahutada, olgugi, et vangimaja arsti arvamise järgi mees on täitsa normaalne.

Ajakirjaniku üleelamised.

Keegi inglise ajakirjanik viibis viimaste revolutsioonide päeval Lissabonis. Kohe peale riigipöörde kordasaatmist pöördus tema revolutsiooni kangelase kindral Gomes da Costa poole ning palus end vastu võtta; kindral oli sellega nõus ning ajakirjanik ruttas peaministri lossi. Seal tuli temal kolm tundi oodata ning siis seletas temale peaministri sekretär, et kindral teda enam vastu ei saa võtta ja temal tuleks soovi korral järgmisel päeval tulla. Ajakirjanik tahtis koju minna, kuid siis tähendati temale, et tal tuleb veel lossis viibida, sest vaenulikud väeosad marsivad lossi poole ning loss on juba peaaegu piiratud. Mehel ei jäänud muud üle kui oodata. Tõesti läkski vastase poole sõjaväe osadel korda varsti peale selle lossi vallutada ning ajakirjanik võeti vahi alla, oldi arvamisel, et tema on kutsutatud kindrali tulisem poolehoidja. Mees asetati autosse, et vangimajja viia. Ajakirjanikul polnud õieti palju selle vastu, sel moel — arvas tema — läheb tal ka korda Portugaalia vangimajade elu ja olu lähemalt tundma õppida. See soov ei läinud aga veel nii pea täide. Auto peeti tänaval da Costa poolehoidjate poolt kinni, inglane vabastati ja teda kanti suure vaimustusega kätel tänavate kaudu. Kuid ka see ei kestnud kuigi kaua. Varsti ilmus ko-

hale politseibrigaad, algas vastastikune laskmine, mille tagajärjel da Costa poolehoidjad politsei poolt põgenema sunniti. Inglise võeti uuesti vangi ning nüüd läks tema soov täide, tema sattus tõesti vangimajja. Sama juhtumiserikka päeva õhtul läks ühel da Costa sõjaväe osal korda vangimaja vallutada, mille läbi kõik vangid vabanesid. Kahe sõduri saatel katsus ajakirjanik nüüd koju pääseda. Teel tuli temal siiski veel üks juhtumine üleelada. Paar sammu võõrastemaja ees, kus inglase elas, tuli vastu politseipatrull — ajakirjanikku tahteti uuesti ühes kaasasolevate sõduritega arreteerida. Nüüd läks inglasele siiski korda politseile selgitada, kes tema on ning mees, kes revolutsiooni vastu tahtmist kaasa tegi, pääses lõpuks koju.

Tänavliikumise ohvrid Londonis.

Õnnetute juhtumiste arv Londonis, mis ühenduses suureneva tänavliikumisega, kasvab alata ja viimase veerandaasta jooksul on see arv ennekuulmatu kõrge. Praegu leiavad surma Londonis iga päev keskmiselt kolm inimest, kes sõiduriistade alla jäävad, peamiselt autode alla. Aprilli, mai ja juuni kuude jooksul oli Londonis õnnetute juhtumiste arv, mis ühenduses tänavliikumisega, üldse 30.700, seega 10.000 võrra suurem kui läinud aastal sama aja jooksul. Tähtendatud kolme kuu jooksul said surma 254 inimest; kolme elmise kuu jooksul oli see arv veel hulga väiksem — 187 inimest, s. o. läbistikku kaks inimest päevas.

Halb mälu.

Hannoveri kohtuvõimudel tuli hiljuti tegemist teha ühe haruldase mitmenaisepidajaga. Vastutusele oli võetud keegi Berliinis sündinud Shveitsi kodanik, kel tuli vastutust kanda vaelevande andmise eest. Mees võttis 1919. aastal naise ning astus 1921. aastal uuesti abiellu, kusjuures tema aga esimesest naisest ei olnud veel lahutatud. Tol korral mõisteti mees tingimisi kuueks kuuks vangi. Mees ei osanud siis paremat teha, kui kolmandat korda abielluda — mõistagi ei olnud lahutusest juttugi — selle juures tõendas tema vastava perekonnaseisu ametniku ees jällegi vande all, et tema ei ole abielus. Nüüd mõistis kohus mehe üheks kuuks türmi. Kui kohunikud mehe poole küsimusega pöördu-

sid, mispärast tema siis uuesti vaelevandest andis, seletas kahealune, et temal olevat väga halb mälu, nii et tema olevat täitsa unustanud, et temal juba naine, isegi naised on olemas.

Varas kohvris.

Juulikuu algul leidis Viinis aset järgmine omapärane varguse lugu. Ühel ilusal päeval ilmus ühte suuremasse kesklinna ärisse keegi umbes 28-aastane noormees, välimuse ja aktsendi järele otsustades ungarlane. Mees ostis reisi-kohvri, maksis selle kinni ning palus selle kuni järgmise päevani ärisse hoiule. Samal päeval sõitis tundmatu autoga äri ette paar minutit enne töö lõppu; autole oli suur hallivärviline kohver mahutatud. Mees astus ärisse ja palus ka suurt kaasatoodud kohvrit hoiule võtta kuni järgmise hommikuni, temal tulevat ära sõita ja ta ei tahtvat ostetud kohvrit võõrastemajja viia, vaid korraga mõlema kohvriga jaama sõita. Äris oldi sellega nõus, hallivärviline kohver toodi samuti äriruumidesse ning tundmatu sõitis taksomootoril minema. Järgmise päeva hommikul, varsti peale äri avamist, ilmus mees uuesti, mõlemad kohvrid asetati autole ning mees sõitis kiirelt minema. Mõni tund peale mehe ärasõitu selgus, et öösel oli äriruumides suurem vargus toime pandud ja väärtuslikke asju umbes 1 miljoni Emk. eest ära viidud. Ärijuht, kes varguse kindlaks tegi, ei suutnud omale kohe asjakäiku seletada: ukseid ja lukud olid kõik korras ning jäi selgusetu, kuidas võõras pääses ärisse. Kohalejõudnud kriminaalpolitsei tegi kindlaks, et vargaks võis olla ainult kohvriostja kaaslane, keda suures kohvris ärisse toimetati ja kes öö jooksul kallimaid asju oma juure kohvrisesse toimetas. Sellejuures kõrvaldas kaval kuritegija asju nii, et äri avamisel ei võidud kohe märgata, et vargus on toime pandud.

Eluksajaks sunnitööle mõistetute elukäik.

Saksa aegkirjas „Blätter für Gefängniskunde“ ilmus arsti Dr. Lumpi ülevaade Saksamaa vangimajade ja neis kinni peetavate vangide kohta. Artikkel käsitab praegu Saksamaal maksvat nuhtlusseadust ja selle puudusi, arvesse võttes eriti eluksajaks sunnitööle mõistetud kuritegijate elukäiku ja edaspidist saatust. Ülevaatest selgub, et kaugelt suurem osa suurtest kuritegijatest koosneb noortest inimestest. Järgmised ar-

vud selgitavad vanaduse vahekorda kõige paremini. 50 kuritegijast ühes suuremas vangimajas olid: 17 meest, kelle vanadus 20—25 aastani, 14 isikut 26—30 aastased, 8 inimest 31—35 aastased, 6 inimest 36—40 aastased, 4 isikut 41—50 aastased. 50 isikust, kellele edaspidist saatust oli võimalik 47 aasta jooksul jälgida, on järgmist teada: 16 viibisid veel vangimajas, 13 olid surnud (nendest lõpetasid vabatahtlikult oma elu kaks inimest), 6 olid vaimuhaiged, armuandmise teel ja enne karistustähtaja lõppu vabastati 15 kuritegijat. Viimaste elukäik oli järgmine: üks jäi nõdrameelseks, üks paigutati hullumajja, kümme elasid korralikku elu ning olid lugupidamises oma naabrite keskel, kaks lõpetasid paar aastat peale vahistamisest vabatahtlikult oma elu ning üks sattus uuesti vangimajja uue kuriteo pärast. Mis puutub nende üldtähendatud 50 isiku elukäigusse, siis saame järgmise pildi: 6 kasvasid üles vaestekodudes, 17 elasid väga halvades tingimustes vanemate juures, väljaspool abielu sündinuid oli 10, ülejäänud 17 kasvasid üles enam-vähem rahuloldavates tingimustes. Eelkaristatuid leidis 50 eluksajaks sunnitööle mõistetute seast: 13, kes olid kannud väiksemaid karistusi, ning 21, kes olid kannud raskemaid karistusi. Edasi selgus, et 11 kuritegija vanemad olid joodikud, kahe vanemad olid vaimuhaiged ning 8 kuritegija vanemad olid mitmel korral kohtute poolt karistatud ja kuulusid vähemalt osaliselt elukutseliste kuritegijate hulka. Dr. Lumppi aruandest selgub veel, et vangimajjasse sattunute seas võib leida võrdlemisi palju vaimuhaiged, kes põevad üht või teist liiki vaimuhaigust kergemal või raskemal kujul; on arusaadav, et vangimajas viibimine selles mõttes parandust ei too, millega siis ka seletatav, et paljud täitsa hullumeelseks lähevad, mispärast neid tuleb vangimajjast sageli hullumajja asetada, ja mitmed vabaturma läbi elust lahkuvad.

Kriminaalametnikkude väljaõpetamine vangide abil.

Tuntud kriminalisti prof. Exneri algatusel kutsuti hiljuti Leipzigi ülikooli juures ellu tähtis uuendus, mis võimaldab head kriminaalametnikkude praktilist ettevalmistust kuritegude juurdlemise alal; muu seas pole prof. Exneri uuendus täitsa algupärane: Grazi ülikooli juures asuvas kriminaalinstituutis kutsuti sama-

sugune uuendus juba paari aasta eest ellu. Asi ise seisab järgmises. Prof. Exneri juhatusel ning kohtuarsti Dr. Schützi osavõtul peetakse Leipzigi keskvangimajas korralisi praktilisi õppetunde: peale õpilaste võtavad neist tundidest osa ka vangid, kes tähtsat osa etendavad. Nimelt võetakse läbi iga vangi kuritegu, kusjuures õpilased vangidele küsimusi panevad ette ning asja kohta katsuvad ülekuulamise teel selgusele jõuda. Nimesid ei nimetata — nemad ei ole ju ka oluliselt tähtsad. Vangide osavõtt neist praktilistest tundidest on arusaadavalt vabatahtlik; vangidele seletatakse ära, milles nimelt asi seisab ja neilt küsitakse, kas nemad on nõus koosolekutest osa võtma. Kõige selle juures kordub jällegi nähtus, et kriminaalkuritegude toimepanemise eest vahistatud vangid armastavad oma kuritegude üle rääkida: kohus või kohtud on neid nii-kui-nii juba süüdi mõistnud, teatud aeg tuleb vangimajas viibida ning karta ega salata pole mingit põhjust. Leipzigiis tuli isegi ette, et keegi kuritegija, kes oma karistuse juba kannud oli, vabatahtlikult kriminalistide koosolekule vangimajja ilmus, et oma kuriteo läbiuurimist ja läbirääkimisi selle üle tulevas-tele ametnikkudele võimaldada. Saksa kriminalistid on arvamisel, et neil praktilistel loengutel on väga suur tähtsus.

Salakaubavedajad ajakirjanikkude tapjatena.

Mõne nädala eest tapeti Ühisriikides Ohio osariigi Cantoni linnas kohaliku ajalehe „Canton Daily News“ peatoimetaja Donald R. Mellett, mis tähtis veel selle tõttu, et see on juba teine sarnane juhtumine lühikese aja jooksul, mispärast ka mõrtsukatöö on saanud üldiseks kõneaineks ning politsei võimudele sünnitab palju muret. Veidi varem kiputi Westvirginia osariigis Wheelingi linnas ühe suurema ajalehe väljaandja Ogdeni elu kallale ja ainult imekombel pääses mees surmast tänu õnnelikule juhusele. Võimud on arvamisel, et nii esimesel kui ka teisel juhtumisel on tegemist kuritegudega, mis pandud toime alkoholi salakaubavedajate poolt — motiiviks olevat mõlemal korral arvatavasti kättemaks. Ühisriikide vastavad võimud on, arvesse võttes sündmuste suurt tähtsust, kõige energilisemalt asunud kuritegude selgitamisele ning keskvalitsusest saadeti eriline kohtu-uurija Cantoni linna asja uurimi-

seks. Ohio osariigi kuberner määras 50.000 dollarit autasuks sellele, kes mõrtsuka võimude kätte toimetab või aitab toimetada. Pittsburgi linnas arreteeriti mõni päev peale tapmise toimepanemist keegi kreeklane Georg Pailias, keda kahtlustatakse mõrtsukatöö osavõtmises. Pailias on tuntud salakaubavedaja, kes seaduste vastu eksimiste pärast juba mitmel korral on karistatud ja keda politseivõimud tunnevad kui isikut, kes millegi ees tagasi ei pörka. Ühes Pailiasiga võeti vahi alla veel neli meest, kes kõik on seotud salajase piirituseveoga üle Ühisriikide piiride. Tapetud ajakirjanik võitles omas lehes halastamatult ning järjekindlalt salakaubavedajate vastu, leidis publiku suurt poolehoidu ja takistas selle tõttu tunduvalt alkoholi müüjate seadusvastast tegevust. Samuti võitles tapetu salamängupõrgute vastu, mis ka salakaubavedajate vihavaenu tema vastu välja kutsus, sest salakaubitsejad olid ühtlasi ka mängupõrgute pidajateks. Ajalehe omanik, endine kuberner James M. Cox lubas terve oma varanduse mängu panna, et kuritegijatele peatoimetaja tapmist kätte maksta.

Ka rahateenimise viis.

Berliini kriminaalpolitsei arreteeris mõne nädala eest ühe endise ärimehe, kelle varandus omal ajal haamri alla läks ja kes siis mõtte peale tuli õige kergel ja uuel viisil raha teenima hakata. See mees kirjutas tuntud seltskonnategelastele, ametnikkudele, ärimeestele, teadlastele kunstnikkudele jne. ühesõnaga kõigile, kellel võis, tema arvates, raha olla. Kõigile jutustas mees omas kirjas järgmise loo. Tema teenivat kelnerina ühes suurimas ja parimas võõrastemajas ja olevat juhuslikult kahe isiku jutuaja-

mist kuulnud pealt. Isikud olevat väga halvaks panevalt kirjasaaja üle kõnele- lenud, üks neist olevat tähendanud, et temal olevat andmed, mis kirjasaajat lasevad paista halvas valgustuses ja temale võivad palju kahju sünnitada. Jutua- ajajad olevat otsustanud siis teadmisi kasutada, et kirjasaajat piinlikusse seisu- korda viia. Pangaomanikkudele kirju- tas mees, et tema olevat — jällegi kelne- rina— näinud, et jutuaajatel olevat käes olnud kirjasaaja poolt allakirjutatud blan- kovekslid ja et nemad kavatsesid Kölni sõita ehk mõnda teise Rheini ääres asu- vasse linna, et vekslite eest raha saada. Tema, kelner, olevat võõraste nimed tähendanud üles ja hoiatavat kirjasaajat. Kui kirjasaaja tahab, et skandaalne lugu (või blankoveksel) temale meelehärma ei sünnitaks, siis olevat tema nõus abiks tulema. Selleks olevat temal vaja raha — 200 kuldmärka — see kuluvat ära rei- si väljaminekute katteks. Mitmed kirja- jade lõpul veel juure, et tema asia hea kordamineku korral arvestab suurema summa saamisega. Kirjad olid seotud kokku viisakas toonis, allkiri segane ja mitteamusaadav. Raha ning kirju paluti ühte Berliini kesklinnas asuvasse post- kontori shiffri all saata. Mitmed kirjasaajad teatasid asjast politseile ja mõne aja pärast läkski korda omapärast ärimeest trellide taha toimetada. Üldse on mees 50 kirja ümber ära saatnud, palju tema raha sai, ei ole senini selgitatud.

Kirjavastused.

Mitmele küsijale. Kirjatükkide auto- rite nimed peetakse saladuses, selle peale vaatamata, kas kirjasaatja on sel- leks avaldanud erilist soovi või mitte.

Väljaandja: **Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.** Vastutav toimetaja: **E. Maddison**

Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s e d.

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:

S a g a r, Ernst, nr. 1220. (39065)
K o p s o, Elisabeth, nr. 9166. (39066)
S c h e e r - K a t i n s k i, Ignati. (39067)
K r e u t s b e r g, Anette. (39068)
S t i n t, August. (39069)
A n d e r s o n, Peeter. (39070)
K u k e p a l a, Johannes, nr. 13972. (39071)

M ü r k e l, Johannes. (39072)
P a a t s, Ida, nr. 1242. (39073)
P ä r n, August. (39074)
R u h n o, Marie. (39076)
P a r b o, Ado. (39075)
P a l t s a r, Aliide, nr. 5962. (39077)
E i n b e r g, Julie Karli t., v. a. Vaikna vallaval. 3. 2. 20 a. nr. 640. (39197)
T ö n s o, Erika Karli t., v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. 8. 8. 21 a. nr. 2289. (39198)

- Kõrvne, Elisabeth Villemi t., v. a. Kärda alevival. 1921 a. (39199)
- Ärmann, Jüri Tõnise p. (39200)
- Samp, Meeta Elisabeth, v. a. Nehatu vallaval. 17. 11. 22 a. nr. 1582. (39208)
- Aru, Maria Jüri t., v. a. Nehatu vallaval. 20. 10. 20 a. nr. 1204. (39218)
- Teigar, Anette Jakobi t., v. a. Viimsi vallaval. 1920 a. (39220)
- Miilkop, Johannes Hansu p., v. a. Saue vallaval. 1920 a. (39221)
- Telliskivi, Alviine Villemi t., v. a. Rae vallaval. 15. 1. 24 a. nr. 11. (39222)
- Lill, August Kadri p., v. a. Nehatu vallaval. 27. 5. 24 a. nr. 408. (39223)
- Pajus, Johan Jaani p., v. a. Rae vallaval. 27. 1. 25 a. nr. 66. (39224)
- Mäe, Johannes Nigula p., v. a. Rae vallaval. 6. 9. 21 a. nr. 2197. (39225)
- Karo, August Mardi p., v. a. Juuru vallaval. 4. 2. 20 a. nr. 863. (39261)
- Tilemann, Anna Jüri t., v. a. Rapla vallaval. 7. 8. 20 a. nr. 2374. (39262)
- Reinvald, August Hansu p., v. a. Juuru vallaval. 23. 11. 20 a. nr. 1463. (39263)
- Ots, Karl Hansu p., v. a. Juuru vallaval. 18. 2. 20 a. nr. 1131. (39265)
- Klein, Anna Karli t., v. a. Kuivajõe vallaval. 29. 4. 20 a. nr. 1081. (39266)
- Birkfeldt, Elviine Mihkli t., v. a. Rapla vallaval. 8. 3. 20 a. nr. 1151. (39267)
- vallaval. 11. 12. 19 a. nr. 266. (39268)
- Ladoga, Mart Mardi p., v. a. Kohila vallaval. 11. 12. 19 a. nr. 266. (39268)
- Tikson, Jüri Jüri p., v. a. Rapla vallaval. 14. 12. 22 a. nr. 15. (39270)
- Veanes, Elmar Pauli p., v. a. Undla vallaval. 21. 6. 20 a. nr. 1374. (39270)
- Peleschova, Stepanida Ivani t., v. a. Permisküla vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 371. (39381)
- Peterson, Peeter Jakobi p., v. a. Kõo vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 285. (39382)
- Kõdar, Johan Hendriku p., v. a. Polli väälaval. 20. 12. 19 a. nr. 537. (39383)
- Vari, Peeter Märdi p., v. a. Polli väälaval. 18. 12. 19 a. nr. 409. (39384)
- Uulmann, Marie Jüri t., v. a. Pada vallaval. 21. 9. 20 a. nr. 1296. (39385)
- Eero, Ida Aleksandri t., v. a. Püssi vallaval. (39386)
- Kingsepp, Marie Jaani t., v. a. Sooru vallaval. 5. 1. 20 a. nr. 256. (39387)
- Joosep, Hans Hansu p., v. a. Karksi vallaval. 21. 5. 24 a. nr. 246. (39388)
- Pabstel, Elma-Auguste Frantsi t., v. a. Nuustaku alevival. 6. 11. 21 a. nr. 2064. (39389)
- Raig, Adele Johani t., v. a. Krootuse vallaval. 23. 12. 19 a. nr. 158. (39390)
- Vlasov, Aleksander Nikita p., v. a. Vasknarva vallaval. 18. 9. 23 a. nr. 285. (39391)
- Tamson, Mart Mihkli p., v. a. Voltveti vallaval. 29. 1. 25 a. nr. 285/150195. (39392)
- Nirk, Mihkel Karli p., v. a. Küti vallaval. 29. 1. 20 a. nr. 225. (39393)
- Konna, Helene, nr. 1249. (39394)
- Kutsar, Albert Augusti p., v. a. Vana-Põltsamaa vallaval. 1925 a. nr. 409. (39395)
- Klaar, Jaan Hansu p., v. a. Uue-Põltsamaa vallaval. 12. 12. 19 a. nr. 2. (39396)
- Tuur, Mihkel Hindreku p., v. a. Vana-Põltsamaa vallaval. 18. 7. 22 a. nr. 1181. (39397)
- Veedler, Theophil. (39398)
- Nõvakas, Arnold. (39399)
- Reha, Rudolf Jaani p., nr. 97. (39401)
- Roose, Oskar, v. a. Kaiu vallaval. 30. 10. 1923 a. nr. 54. (39402)
- Palm, Aleksander Hansu p., v. a. Tallinna pol. 5. jsk. 20. 1. 19 a. nr. 7175. (39403)
- Kreis, Anisja Peetri t., v. a. Haapsalu pol. jsk. ülemalt 16. 12. 23 a. nr. 36. (39404)
- Virkepuu, Nikolai Johannese p., v. a. raudtee pol. ülemalt 1919 a. (39405)
- Roblik, Marie Jaani t., v. a. Tallinna pol. 1. jsk. nr. 6309. (39406)
- Itsoch, Esther Lasari t., v. a. Tallinna pol. ülemalt 4. 2. 20 a. nr. 4281. (39407)
- Siimer, Hans Jüri p., v. a. Tallinna pol. 2. jsk. 1925 a. nr. 1744. (39408)
- Toom, Adolf Ado p., v. a. Tallinna pol. 5. jsk. 1921 a. (39409)
- Röörmann, Helene Aleksandri t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 7. 12. 19 a. nr. 11006. (39410)
- Päri, Johannes Tõnu p., v. a. Rae vallaval. 1924 a. (39412)
- Mast, Villem Adolf Karli p., v. a. Tallinna pol. sadama jsk. ülemalt 16. 6. 1922 a. nr. 1116. (39414)
- Kruusenberg, Pauliine Hindreku t., v. a. Küti vallaval. 28. 1. 26 a. nr. 816. (39416)

- Tars, Johanna Juhani t., v. a. raudtee pol. ülemalt 1919 a. (39415)
- Davtjan, Lusik Stepani t., v. a. E. V. välisministeeriumilt 23. 2. 26 a. nr. 37. (39418)
- Geige, Robert Hansu p., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 2. 9. 21 a. nr. 12560-a. (39419)
- Braas, Jaan Kristjani p., v. a. Tallinna linna pol. 1. jsk. nr. 13524. (39420)
- Keerd, Mary Augusti t., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. 1919 a. (39421)
- Siibel, Meeta Juliuse t., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. nr. 2051. (39422)
- Mühlbaum, Anna Aleksei t., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. 1922 a. (39423)
- Urberg, Elsa Aleksandri t., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. (39424)
- Vatal, Elfriede Gustavi t., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 1921 a. (39425)
- Tõugjas, Otto Peetri p., v. a. Kasepää vallaval. 1921 a. (39426)
- Vann, Priidik Jüri p., v. a. Torgu vallaval. 9. 4. 26 a. (39427)
- Pokkinen, Leonid Jaani p., v. a. Raudtee politsei 1. jsk. ülemalt 8. 8. 22 a. nr. 9582. (39428)
- Alango, Melanie Karli t., v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. 10. 5. 25 a. nr. 1505. (39430)
- Grenfeld, Selma Jaani t., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. (39431)
- Raag, Felix Kaljo Ado p., v. a. Nõmme pol. jsk. 1922 a. nr. 3302. (39432)
- Leichter, Martin Jaani p., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. 16. 1. 20 a. nr. 9320. (39433)
- Meldorf, Rosalie Adami t. (39434)
- Tedder, Ilmar Teodori p. (39435)
- Viveier, Jaan Villemi p., v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. 1919 a. (39436)
- Muidik, Karl, v. a. raudtee pol. 1919 a. nr. 2826. (39437)
- Reintamm, Alice Gustavi t., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. 8. 4. 24 a. nr. 591. (39439)
- Ottoson, Elsa Jakobi t., v. a. Tall. linna pol. ülemalt 1920 a. nr. 11967. (39440)
- Veltmann, Johannes Mihkli p., v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. 1923. a. nr. 696. (39442)
- Orav, Ado Jaani p., v. a. Laiksaare vallaval. 24. 3. 24 a. nr. 167. (39444)
- Schmidt, Miina Jakobi t., v. a. Laiksaare vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 660. (39445)
- Busch, Sima Michaeli t., v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. 1925 a. nr. 2051. (39446)
- Schernakov, Nikolai Filipi p., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. 1926 a. (39447)
- Pender, Voldemar Mardi p., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. (39448)
- Moose, August Jüri p., v. a. Ambla vallaval. 1920 a. (39449)
- Kabrei, Aleksander Jakobi p., v. a. Tall. linna pol. sadama jsk. ülemalt 5. 11. 25 a. nr. 1028. (39450)
- Müür, Katariina Andrese t., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 7. 12. 19 a. nr. 2628. (39501)
- Thalman, Valter Jaani p., v. a. Viljandi maak. pol. linna jsk. ülemalt 20. 7. 22 a. nr. 8475. (39502)
- Orik, Jaan Jaani p., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 10. 12. 19 a. nr. 2373. (39503)
- Tamm, Mari Märdi t., v. a. Vana-Võidu vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 327. (39504)
- Järvekülg, Voldemar Jüri p., v. a. Viljandi maak. pol. linna jsk. 22. 6. 23 a. nr. 732. (39505)
- Zobel, Anna Marie Jaani t., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 18. 12. 19 a. nr. 4949. (39506)
- Sõerus, Elfriede Mardi t., v. a. Kohila vallaval. 3. 4. 22 a. nr. 2525. (39507)
- Bahmann, Hindrek Jakobi p., v. a. Paasvere vallaval. 14. 10. 20 a. nr. 1217. (39701)
- Lepp, Aleksander Jakobi p., v. a. 9. 12. 19 a. nr. 145. (39702)
- Võrno, Aleksander Jüri p., v. a. Vao vallaval. 1. 3. 21 a. nr. 1698. (39703)
- Vakmann, Aleksander Jüri p., Vao vallaval. 5. 7. 21 a. nr. 1822. (39704)
- Võormann, Ernst Jaani p., v. a. Vao vallaval. novembrikuul 1919 a. nr. 2. (39705)
- Ruusaauk, Jaan Karli p., v. a. Venevere vallaval. 13. 9. 20 a. nr. 134. (39706)
- Kaskbet, Karl Jakobi p., v. a. Avanduse vallaval. 23. 4. 20 a. nr. 1922. (39707)
- Okerda, Jaan Marie p., v. a. Porkuni vallaval. 1. 3. 20 a. nr. 880. (39708)
- Freiberg, Helene Juhani t., v. a. Kolga vallaval. 15. 12. 19 a. nr. 8. (39709)
- Molodsov, Jegor, v. a. Irboska vallaval. nr. 283. (39764)
- Pajo, Gerda Isaki t., v. a. Rakvere vallaval. 20. 1. 20 a. nr. 1016. (39765)
- Hübner, Venda Tõnu p., v. a. Rakvere vallaval. 15. 12. 19 a. nr. 373. (39766)

- Kuum, Ado Karli p., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 3. 3. 24 a. nr. 137352/2423. (39767)
- Sarapu, Aliide Jaani t., v. a. Mõniste vallaval. 9. 12. 20 a. nr. 803. (39768)
- Jürgenthal, Jüri Jüri p., v. a. Märjamaa vallaval. 15. 2. 20 a. nr. 759. (39770)
- Roosmann, Karl Peetri p., v. a. Kilingi vallaval. 13. 8. 20 a. nr. 358. (39771)
- Seppern, Jakob Tooma p., v. a. Kohtla vallaval. 3. 12. 19 a. nr. 156. (39773)
- Raag, Mihkel Jaani p., v. a. Vana-Antsla vallaval. 15. 12. 19 a. nr. 168. (39774)
- Oost, Rosalie Johani t., v. a. Vana-Antsla vallaval. 6. 12. 19 a. nr. 83. (39775)
- Parfejev, Stepan Peetri p., v. a. Iisaku vallaval. 6. 5. 20 a. nr. 1241. (39777)
- Nõmmik, Nikolai Romani p., v. a. Imavere vallaval. 22. 12. 21 a. nr. 139. (39778)
- Kaskmann, Aleksander Andrese p., v. a. Varangu vallaval. 12. 12. 19 a. nr. 35. (39779)
- Vain, Juula Jaani t., v. a. Vana-Vändra vallaval. 31. 1. 20 a. nr. 808. (39780)
- Vaab, Hermilde Jakobi t., v. a. Aaspere vallaval. 9. 12. 19 a. nr. 468. (39781)
- Eberhardt, Hendrik Karli p., v. a. Tammiste vallaval. 11. 1. 20 a. nr. 227. (39782)
- Ossi, Albert Johannese p., v. a. Maidla vallaval. 1924 a. (39783)
- Sakkov, Peeter Märdi p., v. a. Karksi vallaval. 27. 12. 19 a. nr. 217. (39784)
- Amjärv, Ida Jüri t., v. a. Kuremaa vallaval. (39785)
- Luht, Armanda Augusti t., v. a. Narva linna pol. 3. jsk. (39785)
- Johanson, August Andrese p., v. a. Soosaare vallaval. (39785)
- Rosson, Adolf Jaagu p., v. a. Tarvastu vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 179. (39787)
- Rosson, Marie Hansu t., v. a. Tarvastu vallaval. 18. 12. 21 a. nr. 1634. (39787)
- Tagel, Mihkel Jaani p., v. a. Krootuse vallaval. 6. 12. 19 a. nr. 25. (39788)
- Tammets, Ida Jakobi t., v. a. Albu vallaval. 29. 12. 19 a. nr. 627. (39789)
- Kents, Julius Jüri p. (39790)
- Karu, Anna Jaani t. (39791)
- Aps, Miina Mardi t., v. a. Illuka vallaval. 24. 11. 25 a. nr. 497. (39792)
- Niilits, Johannes Jaani p., v. a. Erra vallaval. 28. 9. 21 a. nr. 451. (39793)
- Rudi, Hans Jaani p., v. a. Uue Põltsamaa vallaval. 27. 12. 19 a. nr. 384. (39794)
- Schuravlev, Gavril, v. a. Petseri vallaval. nr. 197/27. (39796)
- Savesov, Nikita, v. a. Petseri vallaval. nr. 14/11. (39797)
- Liikane, Eduard Joosepi p., v. a. Palmse vallaval. 31. 8. 20 a. nr. 775. (39798)
- Ilusmets, Hans Jüri p., v. a. Abja vallaval. 30. 4. 20 a. nr. 324. (39799)
- Konks, Maria Jaani t., v. a. Tammiste vallaval. 24. 12. 19 a. nr. 39. (39800)
- Dude, Betti Johannese t., v. a. Avanduse vallaval. 15. 4. 21 a. nr. 1584. (39801)
- Tamberg, Siiro-Sitonia Leena t., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 1925 a. (39802)
- Busmann, Eduard Reinu p., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. nr. 10632. (39803)
- Roos, Hilda Otto t., v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. nr. 1279. (39804)
- Einberg, Hans Karli p., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. (39805)
- Topas, Aleksander Madise p., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. 1924 a. (39806)
- Fridolin, Ernst Hendriku p., v. a. Enge vallaval. 4. 5. 20 a. nr. 71. (39807)
- Seppel, Bernhard Priidu p., v. a. Tall. linna pol. sadama jsk. 3. 3. 25 a. nr. 803/233856. (39808)
- Ventschikov, Ivan Ivani p., v. a. Kasepää vallaval. 1922 a. (39809)
- Pakk, Siegfried Maksi p., v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. 22. 2. 24 a. nr. 324. (39811)
- Vogdt, Angelina Augusti t., v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. 12. 5. 21 a. nr. 894. (39812)
- Ingermann, Artur Hansu p., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 1920 a. (39813)
- Freimann, Karl Karli p., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. 1924 a. (39814)
- Kaiv, Arnold Samueli p., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. 1922 a. (39816)
- Tiits (nüüd Peterson), Elisabeth Mihkli t., v. a. Talli vallaval. 11. 12. 19 a. nr. 657. (39817)
- Kreutzberg, August Jaani p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. 1924 a. (39818)
- Kreis, Gottfried Mihkli p., v. a. Haapsalu linna pol. jsk. 16. 12. 22 a. nr. 35/10055. (39819)
- Schmilevsky, Alice Karli t., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. 17. 7. 25 a. nr. 1608. (39823)
- Maddison, Boris Eugeni p., v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. 1923 a. nr. 179. (39823)
- Rebane, Anna Kristjani t., v. a. Keila vallaval. 14. 10. 21 a. nr. 2143. (39825)

N a c h t m a n n, Elisabeth. (39824)
 L i p s m ä e, Julius Madise p., v. a. Tall.
 linna pol. 3. jsk. 1924 a. nr. 4435.
 (39826)
 S t r e k, Johannes Johani p., v. a. Tall.
 linna pol. 6. jsk. 1921 a. (39827)
 K o o t s, Marie, v. a. Tall. linna pol. 5.
 jsk. 1919 a. (39828)
 V i n n i, Johannes Gustavi p., v. a. Tellis-
 kopli pol. jsk. nr. 348. (39829)
 R a c h m a n n, Herbert Rudolfi p., v. a.
 Tall. linna pol. 2. jsk. 1921 a. nr. 412.
 (39830)
 L i n d, Ann Madise t., v. a. Vana-Roosa
 vallaval. 10. 12. 19 a. nr. 256. (39851)
 J a k o b s o n, Villem Miina p., v. a. Volt-
 veti vallaval. 6. 10. 24 a. nr. 172/85772.
 (39852)
 M a m o n, August Antoni p., v. a. Illuka
 vallaval. 30. 7. 20 a. nr. 1118. (39853)
 R i k s o n, Mihkel Madise p., v. a. Vee
 vallaval. 20. 2. 20 a. nr. 164 (39854)

KUULUTUS.

3. jsk. politseikomissar Pärnumaal
 annab teada, et 21. aug. 1926 a. kell
 10 hommikul müüakse Enge vallas,
 Tenno talus

enampakkumisel

Mihkel Spigelbergi päralt olev varandus,
 mis koosneb ühest hobusest, hin-
 natud 15.000 marga peale, rendimaksu
 sissenõudmiseks. Müüdavat hobust
 võib näha oksjoni päeval oksjoni kohal.
 Pakkumine algab hinnatud summast.

Pärnus, 31. juulil 1926 a.
 Nr. 1118.

J. Penjam.

3. jsk. politseikomissar
 Pärnumaal.

Siseministeeriumi Politsei Osakond
ostab võistluspakkumisel politsei-
 ametnikkude

mundrinööpe ja mütsimärke.

Kinnised kirjalikud pakkumised tule-
 vad osakonnale ära anda kuni 12.
 aug. s. a. kell 9 homm. Lähemaid
 teateid ja osutingimusi võib saada
 osak. majandustoimkonnast, Toompea
 lossis, igal tööpäeval kella 10—14.

Siseministeerium

annab välja

kinnisel vähempakkumisel

Toompea lossi ja teenijate
 hoone ning Toom-Kooli
 tän. 23 riigi päralt olevate

hoonete parandustööd.

Teateid tööde tingimuste ja kirjel-
 duste üle annab Toompea lossi koman-
 dant igapäev kl. 12—14. Pakkumised
 ühes 10% tagatissummaga ära anda
 siseministeeriumile kuni 6. august. s. a.
 kella 10 homm. märgusõna all „Toom-
 pea lossi remonttööd“.

Pakkumiste läbivaatamine on 6. aug.
 kell 10 siseministeeriumi administratiiv-
 osakonna kantseleis.

Siseministeerium

annab välja teistkordsel

avalikul

vähempakkumisel

Kadriorus, Koidula tän. nr. 34
 asuvate riigimajade

värvimis- ja parandustööd.

Vähempakkumine peetakse 6. aug.
 s. a. kell 9 homm. siseministeeriumi
 administratiiv-osakonna ruumides
 ja järempakkumine 9. augustil s. a. samas
 kohas ja samal kellaajal.

Pakkumise kindlustuseks tuleb 20.000
 marka sisse maksta.

Teateid tööde tingimuste ja kirjelduste
 üle antakse siseministeeriumi admini-
 stratiiv-osakonna kantseleis igapäev
 kella 10—13.